Gemeente Almelo

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
	541765	A. de Boer	18 april 2023

Onderwerp
Auditresultaten ENSIA rapportage informatiebeveiliging 2022

Geachte leden van de raad,

Gemeenten hebben een belangrijke taak en verantwoordelijkheid als het gaat om het op orde hebben van informatiebeveiliging en het beschermen van informatie. Steeds vaker worden gemeenten geconfronteerd met hacks, datalekken en beveiligingsincidenten. Informatieveiligheid en privacy hebben daarom een belangrijke plaats op de gemeentelijke agenda. Het adequaat inrichten van verantwoordingsprocessen is daarbij essentieel. Zo blijven informatieveiligheid en privacy van inwoners gewaarborgd.

In deze brief informeren wij u over de ENSIA auditresultaten. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en is een jaarlijks verplichte verantwoordingsrapportage. De gemeente Almelo voldoet aan bijna alle gestelde eisen en normen voor de DigiD[1] aansluitingen en voor Suwinet[2]. Voor een aantal scores wordt een verbeterplan opgesteld. Voor de drie geo-basisregistraties scoren we een voldoende.

ENSIA systematiek
Gemeenten dienen zich elk jaar te verantwoorden over de status van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Met ENSIA wordt het verantwoordingsproces rondom informatieveiligheid gestroomlijnd. ENSIA neemt met ingang van 2020 het nieuwe normenkader voor de gehele overheid de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) als uitgangspunt en de zelfevaluatie bestaat uit enkele honderden vragen. Vanuit deze horizontale (gemeente brede) zelfevaluatie wordt eveneens de verantwoording aan de stelselhouders bij het rijk afgeleid, de zogenaamde verticale verantwoording.

Diverse informatiesystemen en verantwoording
Met ENSIA is er één verantwoordingsprocedure voor de Basisregistratie Personen (BRP), de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), de Digitale persoonsidentificatie (DigiD), de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Ondergrond (BRO) en nieuw sinds 2021 de Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

Dit betekent dat er niet voor alle onderdelen afzonderlijke audits (die elkaar deels overlappen) hoeven te worden uitgevoerd. Er hoeven dan ook geen afzonderlijke rapportages opgesteld te worden. In al deze registratiesystemen wordt belangrijke informatie verwerkt en moeten we maatregelen nemen om de informatie veilig te houden.

[1] DigiD staat voor digitale identiteit en is een systeem waarmee Nederlandse overheden op internet iemands identiteit kunnen verifiëren.
2 Suwinet wordt gebruikt binnen de Nederlandse overheid voor de verzameling gegevens die wordt bewaard door verschillende overheidsinstanties over werk en inkomen van burgers.

Collegeverklaring informatiebeveiliging inzake DigiD en Suwinet
Voor 1 mei 2023 dienen we verantwoording af te leggen richting onze verticale toezichthouders inzake DigiD en Suwinet. Voor Suwinet aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voor DigiD aan Logius, onderdeel van het ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK). Voor DigiD zijn er twee webapplicaties, namelijk iBurgerzaken en CityPermit. Voor Suwinet en DigiD is op basis van de zelfevaluatie binnen ENSIA en de normenkaders die gelden voor DigiD en Suwinet een collegeverklaring opgesteld.

De externe IT-auditor heeft op grond van de gedane bevindingen bij beide DigiD aansluitingen en bij Suwinet enkele tekortkomingen geconstateerd. Hiervoor wordt een verbeterplan opgesteld om zodoende in 2023 te voldoen aan de gestelde eisen. Voor Suwinet betreft het een drietal normen die te maken hebben met het niet tijdig opvullen van de functie van een Security Officer voor Suwinet. Voor de DigiD aansluitingen gaat het om met name het actualiseren van het informatiebeveiligingsbeleid.

Verantwoordingsrapportage BAG, BGT, BRO en WOZ
In het kader van ENSIA hebben we in 2022 ook een zelfevaluatie uitgevoerd voor de BAG, BGT, BRO en de WOZ. Deze zelfevaluatie gaat in op een aantal kwaliteitscriteria: gegevenskwaliteit en proces en organisatie. De resultaten uit deze zelfevaluatie moeten voor 1 mei gedeeld zijn met de toezichthouder (het ministerie van BZK) met verantwoordingsrapportages voor de BAG, BGT, BRO en WOZ.

Voor de basisregistraties BAG, BGT en BRO scoren we een voldoende, boven de normscore, en voldoen we zodoende aan de gestelde eisen en normen en lopen we geen risico's. De rapportages leveren wel enkele verbeterpunten op. De verantwoordingsrapportage WOZ is sinds 2021 nieuw. De gegevens voor de verantwoording worden door het GBTwente (Gemeentelijk Belastingkantoor Twente) aangeleverd en zijn opgenomen in de hiervoor bestemde rapportage. Bij een paar onderdelen (waaronder de implementatie van BIO maatregelen) heeft het GBT aangegeven om het komende jaar met verbeteringen te komen.

Verantwoording afleggen aan de raad
Voor het afleggen van verantwoording aan de gemeenteraad wordt er aangesloten bij de planning en control cyclus van de gemeente. In de jaarverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de informatiebeveiliging aan de gemeenteraad.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring ENSIA:	02 Intern 86594

Collegeverklaring informatiebeveiliging DigiD en Suwinet

Gemeente Almelo

Doel en achtergrond verklaring

Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate Gemeente Almelo voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.

Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA[1] en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.

De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring

De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2022.

De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en eventuele afwijkingen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:

- Bijlage 1 DigiD met kenmerk 02 Intern 86589.
- Bijlage 2 Suwinet met kenmerk 02 Intern 86592

Verklaring college

Het college verklaart dat voor DigiD en Suwinet niet aan alle normen wordt voldaan. Wij hebben verbeterplannen opgesteld om aan de normen te voldoen, de acties zijn belegd en worden gemonitord.

[1] ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet) en de Wet Onroerende Zaken (WOZ).

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring ENSIA:	02 Intern 86594

Samenvattend beeld

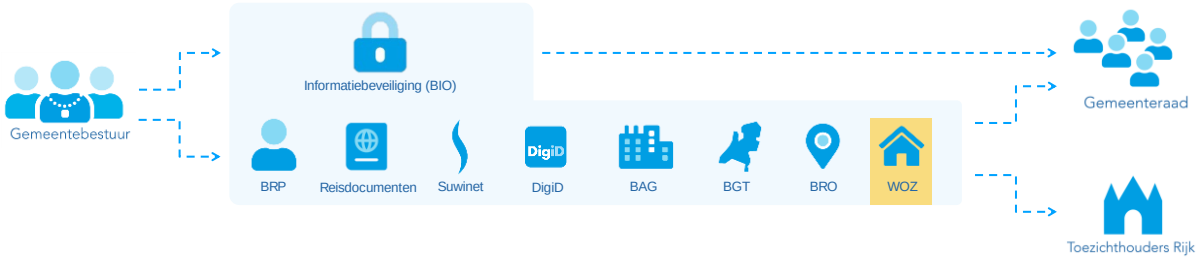
Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in [een] verbeterplan[nen] opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD 1000545	Nee	Ja
DigiD 1005037	Nee	Ja
Suwinet voor SUWI-taken	Nee	Ja
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Nee	Ja

Almelo, 18 april 2023

College van B&W gemeente Gemeente Almelo

F.W. van Ardenne	De secretaris	[Handtekening]
A.J. Gerritsen	De burgemeester	[Handtekening]

Naam auditfirma:	Bureau voor Kwaliteitszorg bij de Overheid
Naam auditor:	M.B.H. IJpelaar RE CEH CISA
Datum [ondertekening auditor]: April 2023	[Handtekening of paraaf auditor]

Bestuurlijke verantwoordingsrapportage WOZ

Informatiebeveiliging en informatie-architectuur WOZ 2022

Datum vaststelling door College van B&W:	18 april 2023

Inhoudsopgave

Bestuurlijke verantwoordingsrapportage WOZ 3
Informatiebeveiliging en informatie-architectuur WOZ 2022 3
Bijlage 5

Bestuurlijke verantwoordingsrapportage WOZ

Informatiebeveiliging en informatie-architectuur WOZ 2022

Gemeenten en uitvoeringsorganisaties zullen bij de interne beheersing van risico's in het WOZ-proces voldoende aandacht moeten hebben voor de beheersing van geautomatiseerde systemen. Beheersingsaspecten die te maken hebben met architectuur, informatiebeveiliging, continuïteit, beschikbaarheid en algemene IT-beheersingsmaatregelen, moeten voldoende worden beheerst. Door maatschappelijke ontwikkelingen op het terrein van de verwachte privacybescherming en minimale beveiligingsmaatregelen en door veranderende visie op de voor een gemeentelijke organisatie gewenste architectuur vergen deze aspecten mee-ontwikkelende beheersingsmaatregelen.

Bij de WOZ speelt de tegenstelling tussen enerzijds de maatschappelijke behoefte aan WOZ-waarden en WOZ-gegevens van hoge kwaliteit met de mogelijkheid tot inbreng van gegevens door belanghebbenden en anderzijds de behoefte aan privacybescherming bij burgers. De Staatssecretaris van Financiën roept in een brief aan de Tweede Kamer (reactie op WODC-rapport over no cure no pay) gemeenten op om meer ruimte te bieden aan burgers om op laagdrempelige wijze gegevens uit de WOZ-administratie te controleren en aan te vullen, Dit vergt adequate aandacht niet alleen voor functionaliteit gericht op digitale dienstverlening, maar juist ook voor informatieveiligheid en een eigentijdse informatie-architectuur. Kortom aandacht voor investeringen in de vernieuwing van automatiseringssystemen.,

REGIE OP GEGEVENS

BAG BGT BOR WOZ

SOR

Samenhangende objectenregistratie

Common Ground

Standaard voor Ratiocontroles

DiS Geo

VNG

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de WOZ-vragenlijst zoals deze binnen ENSIA zijn ingevuld voor uw organisatie samengevat. Onder het kopje "achtergrond" leest u meer over het betreffende aspect en hoe u dit, indien nodig, kunt verbeteren.

Onderwerp	Score	Conclusie score	Achtergrond
1.Naleving BIO	✓	De BIO is volledig geïmplementeerd binnen de WOZ en er worden controles uitgevoerd op naleving!	Ook voor de WOZ-systemen moet door de organisatie bekeken zijn, welke BIO-controls nodig zijn. De naleving van deze controls dient periodiek gecontroleerd te worden en de resultaten van deze beoordeling, in hoeverre de WOZ-systemen binnen de organisatie aan de BIO voldoen, dienen beschikbaar te zijn.
2. Ontwikkelingen BIO	✓	BIO was al volledig geïmplementeerd en er werden al controles uitgevoerd.	Elke gemeente en gemeentelijke uitvoeringsorganisatie dient te voldoen aan de BIO. In de BIO zijn diverse controles verplicht voorgeschreven.
3. Common Ground	✓	Organisatie heeft begin gemaakt met aanpassen aan een common ground conforme informatie-architectuur voor de WOZ.	Met Common Ground willen gemeenten de informatievoorziening eenvoudiger, flexibeler en slimmer inrichten. Zodat ze op een moderne en flexibele manier kunnen inspelen op maatschappelijke opgaven.

Onderwerp	Score	Conclusie score	Achtergrond
4. Ontwikkelingen koppelvlakken	✗	Er wordt nog gebruik gemaakt van koppelvlakken op basis ASCII-bestanden (Stuf-TAX) voor de communicatie tussen de diverse applicaties voor de WOZ-uitvoering.	De Stuf-TAX bestandsuitwisselingen voldoen niet meer aan de hedendaagse eisen die gesteld worden aan informatiebeveiliging. De uitwisseling van data dient plaats te vinden door middel van beveiligd berichtenverkeer.
5. Inzicht in koppelvlakken	✓	Tussen de applicaties die de uitvoering van de WOZ-processen ondersteunen vindt interactie plaats. Er is een volledig overzicht van de onderlinge relaties tussen deze systemen.	Een volledig overzicht van de verschillende koppelvlakken / interfaces is van belang voor het beheer hiervan.
6. Externe systemen	✓	Er is onderzocht of de verschillende geautomatiseerde systemen informatie juist delen met externe systemen zoals bijvoorbeeld de Landelijke voorziening WOZ (LV WOZ) en MijnOverheid.	Gemeenten moeten verifiëren of de gegevens in de LV WOZ nog overeenkomen met die van de gemeentelijke Basisregistratie WOZ.
7. Interne systemen	✓	Er zijn audits uitgevoerd om te beoordelen of alle voor de WOZ-uitvoering gebruikte systemen de gegevens uit interne systemen juist verwerken.	Om te waarborgen dat de informatie op een consistente wijze wordt gebruikt en verwerkt, is het belangrijk dat ook de consistentie van de gegevensverwerking regelmatig wordt beoordeeld.
8. Beschikbaarheid managementinformatie	✓	Op terrein van de beheersing van informatieveiligheid conform BIO is voor de WOZ-uitvoering de gewenste management informatie beschikbaar.	Interne beheersing is uitsluitend mogelijk wanneer er inzicht is in de mate waarin de beheersingsdoelen zijn bereikt.
9. Ontwikkelingen managementinformatie	✓	Op terrein van de beheersing van informatieveiligheid conform BIO en van synchronisatie met externe systemen zijn stappen gezet om voor de WOZ-uitvoering de gewenste management informatie beschikbaar te krijgen.	Interne beheersing is uitsluitend mogelijk wanneer er inzicht is in de mate waarin de beheersingsdoelen zijn bereikt.

In de bijlage zijn de complete vraagteksten en de namens uw organisatie opgegeven antwoorden en aanvullende toelichtingen terug te vinden.

*Hieronder vindt u welke **conclusies** uw WOZ-specialist heeft getrokken over de rol en invloed van IT op de WOZ-uitvoering binnen uw organisatie en welke **verbetermaatregelen** in 2022 reeds zijn getroffen ten aanzien van informatieveiligheid en informatie-architectuur in het kader van de WOZ-uitvoering.*

Conclusies
Wekelijks vindt er controle op de data-integriteit van de interfaces plaats. De data wordt vastgelegd en opgelost. Na elke update/release worden de interfaces gecontroleerd.

Verbetermaatregelen
Hernieuwde risico analyse uitgevoerd en op basis daarvan autorisatiematrix aangepast. Aantal procedures tbv BIO aangepast.

Door de invullers (ENSIA-coördinator en/of WOZ-specialist) worden de volgende aanbevelingen gedaan:
Op basis van een interne analyse is besloten om meer inspanning te steken in leveranciersmanagement. GBTwente heeft al haar harde IT uitbesteed aan verschillende partijen en (nog) onvoldoende inzicht in wat daar achter de voordeur gebeurd.

Bijlage

Vraag		Antwoord
1.	Worden er controles uitgevoerd of de BIO wordt nageleefd voor de WOZ-uitvoering?	Ja
	Geef een korte toelichting hoe deze controles eruit zien of waarom de BIO niet of nog niet volledig is geïmplementeerd.	De BIO is niet specifiek gericht op 1 applicatie maar op het gehele IT landschap en de organisatie erom heen. Specifiek voor onze WOZ applicatie zijn er controles op autorisaties inclusief in/uit dienst proces en de BIO punten onder 15. Leveranciersmanagement.
2.	Zijn in 2022 de controles op naleving van de BIO voor de WOZ-uitvoering veranderd?	Nee
	Geef een korte toelichting hoe deze controles op naleving van de BIO zijn veranderd.	N.v.t.
3.	Zijn er in de loop van 2021/2022 stappen gezet in de richting van een Common Ground conforme architectuur WOZ?	Ja
	Geef een korte toelichting op de stand van zaken.	Volgens het PBLQ rapport "Advies versterking bestuurlijke sturing Common Ground" van 23 april 2022 is Common Ground verworden tot een mystieke visie. Volgens dit rapport zou je Common Ground concreet kunnen vertalen naar " zoveel mogelijk gemeenten relevante gemeentelijke gegevens zodanig elektronisch beschikbaar stellen uit hun bronnen, dat de afnemer die gegevens betrouwbaar en vrijwel direct kan gebruiken telkens wanneer die voor de afnemer relevant zijn, waarbij de bronhouder beslist aan wie welke gegevens verstrekt (kunnen) worden, en waarbij de manier waarop de gegevens beschikbaar worden gesteld niet verschilt tussen gemeenten of de gebruikte software voor de bronsystemen of de uitwisseling". Volgens deze definitie is onze BAG-WOZ koppeling een goed voorbeeld. Daarbij wordt er op dit moment gewerkt aan een Ortax API voor het taxatieverslag Nieuwe stijl. Daarnaast is gedachten goed van Common Ground opgenomen in onze IT Visie 2022-2026.
4.	Zijn er in 2021/2022 veranderingen doorgevoerd in het gebruik van koppelvlakken binnen het WOZ-domein?	Ja, aantal koppelvlakken op basis van zowel API's als xml-berichtenverkeer vergroot, voor enkele koppelvlakken wordt nog gebruikt van ASCII-bestanden (Stuf-TAX)
	Geef een korte toelichting op uw gegeven antwoord(en).	Richting Kadaster zijn we gebruik gaan maken van Massale Bevragingen. De koppeling met de GBA via T&T wordt in november vervangen door een rechtstreekse koppeling met de RvIG. Voor eind dit jaar/begin volgend jaar staat een koppeling met de BRK gepland op basis van het Haal Centraal principe.

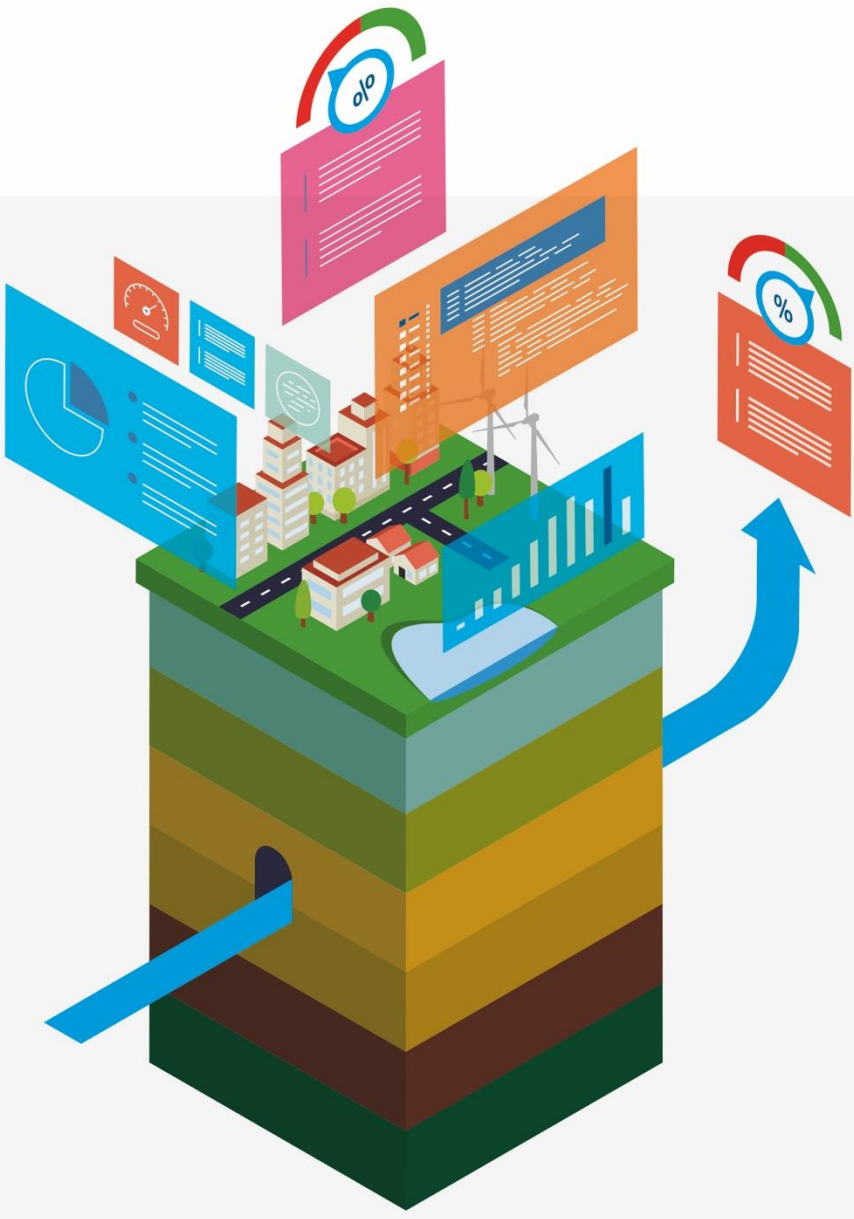
5.	Heeft uw organisatie een volledig overzicht van de verschillende koppelvlakken/interfaces tussen de diverse applicaties die de uitvoering van de WOZ-processen ondersteunen?	Ja
	Geef een korte toelichting op uw gegeven antwoord.	We hebben een architectuur plaat waarin de koppelingen zichtbaar zijn.
6.	Zijn er in 2021/2022 systematische controles/audits uitgevoerd om te beoordelen of de verschillende geautomatiseerde systemen informatie juist delen met externe systemen (als bijv. LVWOZ en de landelijke voorzieningen van de diverse basisregistraties)?	Ja, onderzoek door eigen medewerkers en externe partij
	Geef hier aan voor welke systemen dit het geval is.	Gouw
7.	Zijn er in 2021/2022 systematische controles/audits uitgevoerd om te beoordelen of alle voor de WOZ-uitvoering gebruikte systemen de gegevens uit interne systemen juist verwerken? (Tot de "interne" systemen rekenen we ook systemen die in service beheerd worden door een andere gemeente, door een dienstverlener, een cloud-oplossing of systemen die als SAAS beschikbaar zijn)	Ja, onderzoek door eigen medewerkers
	Geef hier aan voor welke systemen dit het geval is.	Vergelijking Gouw met Ortax
8.	Is vanuit de WOZ-systemen de gewenste managementinformatie/stuurinformatie beschikbaar voor de beheersing van informatieveiligheid conform BIO en de juistheid en volledigheid van synchroniseren met externe systemen?	Ja
	Geef een korte toelichting op uw gegeven antwoord.	Wij gebruiken hiervoor een BI-tool voor geautomatiseerde rapportages.
9.	Zijn er in de loop van 2021/2022 stappen gezet om de gewenste managementinformatie/stuurinformatie beschikbaar te krijgen?	Ja
10	Geef beknopt aan welke conclusies u, in het kader van de interne beheersing op basis van de stuurinformatie, heeft getrokken over de rol en invloed van IT op de WOZ-uitvoering.	Wekelijks vindt er controle op de data-integriteit van de interfaces plaats. De data wordt vastgelegd en opgelost. Na elke update/release worden de interfaces gecontroleerd.
11	Geef kort aan welke verbetermaatregelen u in 2022 heeft getroffen ten aanzien van informatieveiligheid en informatie-architectuur in het kader van de WOZ-uitvoering.	Hernieuwde risico analyse uitgevoerd en op basis daarvan autorisatiematrix aangepast. Aantal procedures tbv BIO aangepast.
12	Vul hier beknopt uw aanbevelingen aan het college/bestuur in.	Op basis van een interne analyse is besloten om meer inspanning te steken in leveranciersmanagement. GBTwente heeft al haar harde IT uitbesteed aan verschillende partijen en (nog) onvoldoende inzicht in wat daar achter de voordeur gebeurd.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verantwoordingsrapportage 2022

Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO)

Datum vaststelling door College van B&W:	18 april 2023

DiS Geo
Doorontwikkeling in Samenhang

geobasisregistraties.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

Managementsamenvatting 3

1. Inleiding 6

1.1 Wettelijke taak 6

1.2 Winstpakkers voor de organisatie 7

2. Resultaten 8

2.1 Resultaten in 2022 8

2.2 Trend over meerdere jaren 9

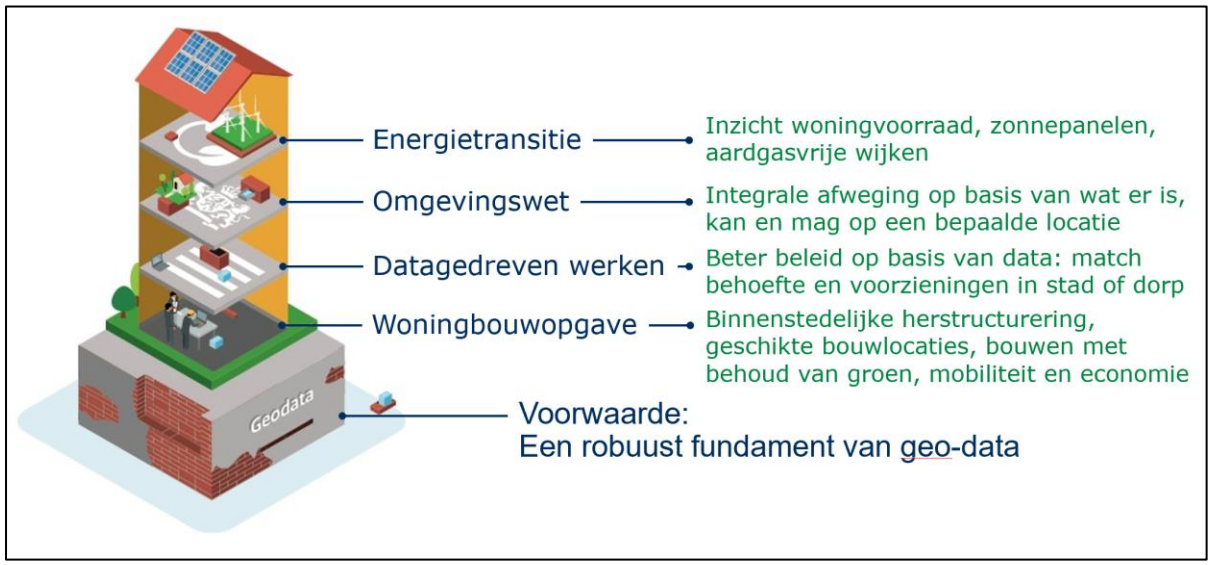
3. Verbeterplan 10

3.1 Maatregelen vorige ENSIA-ronde 10

3.2 Nieuwe verbetermaatregelen 11

Managementsamenvatting

In ons land worden geobasisgegevens jaarlijks meer dan 5 miljard keer gebruikt via de landelijke voorzieningen. Indirect gebruik, via bijvoorbeeld de doorlevering van geodata door fabrikanten van navigatiesoftware, komt daar nog bovenop. Het gebruik blijft jaarlijks stijgen en het maatschappelijk belang van deze gegevens, als onderdeel van de geo-informatie infrastructuur, is daarmee groot. Het is daarom cruciaal om de gegevenskwaliteit landelijk op peil te houden.

Afbeelding: nationale geo-informatie infrastructuur (NGII) als basis voor maatschappelijke vraagstukken (bron: BZK)

Wij leggen als bronhouderorganisatie verantwoording af over het beheer van de basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO). Dat doen we intern richting de gemeenteraad en aan het Rijk via het directoraat-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De scores, die op de volgende pagina te zien zijn, vormen het resultaat van door ons uitgevoerde zelfevaluaties. Deze evaluaties betreffen de gegevenskwaliteit en de borging van beheerprocessen. Informatiebeveiliging maakt hiervan vooralsnog geen onderdeel uit.

Met ingang van 1 oktober 2020 zijn de medewerkers van de geo-basisregistratiesystemen opgenomen in het nieuwe team Informatievoorziening & Datagedreven (team ID). Team ID is verantwoordelijk voor de kwaliteit van steeds meer basis-kern- en sectorale registraties. Geo als pijler levert hier een belangrijk (ruimtelijk- en data component) aan, ook richting de doorontwikkeling van de Samenhangende Objectenregistratie (SOR).

In 2022 is gestart met de procesverbeteringen die voortkomen uit het adviesrapport van het onderzoek naar de werkprocessen en de werkdruk op de uitvoering van de BAG. Een extern bureau heeft onderzocht hoe het loopt als het gaat om begrippen als actualiteit, tijdigheid en volledigheid. Het e.e.a. heeft te maken met het proces wat deels niet functioneert en anderzijds met het vertrek van goed ingewerkte medewerkers. De BAG functioneert in de keten met VTH en WOZ, waarbij op verschillende plekken gegevens geregistreerd moeten worden. Er is ook onderzocht hoe de verbindingen naar andere afdelingen en externe WOZ-partij (GBTwente) zijn, waarbij gekeken wordt naar verdergaande efficiëntie en optimalisatie van processen/gegevens/rollen.

Scores geobasisregistraties 2022 (tijdvak 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022)

Basisregistratie	Score	Consequenties score	Verbetermaatregelen
BAG		Door ICT-problemen van de vergunningen-applicatie zijn berichten niet altijd tijdig en/of volledig bij de BAG binnengekomen. Door ICT-problemen met berichtenverkeer vanuit de BGT konden geometrieën niet altijd tijdig en/of volledig worden aangeleverd.	**Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitseisen BAG** Met externe inhuur worden de processen geactualiseerd en geborgd. Daarnaast wordt er actief deelgenomen aan het regionaal BAG overleg Twente. **Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitsverbeteringstrajecten BAG** Met externe inhuur worden de processen geactualiseerd en geborgd. We zijn met GBTwente (belastingsamenwerking) bezig met ontwikkelen van een interne terugmeldvoorziening. **Verbetermaatregelen ten aanzien van Borging proces BAG** Met externe inhuur worden de processen geactualiseerd en geborgd.

< 75% onvoldoende vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Score	Consequenties score	Verbetermaatregelen
BGT		Kwalitatieve BGT: de kwaliteit van beheer van de openbare ruimte is op orde.	**Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitseisen BGT** Realisatie van de koppeling StUF BAG-BGT. De uitwisseling van de gegevens tussen de registraties van BAG en BGT wordt verder geoptimaliseerd door middel van een op StUF-gebaseerde berichtenstandaard. **Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitsverbeteringstrajecten BGT** Mutaties in de Geo-applicatie aan de BAG geometrie leiden automatisch tot een GeometrieLevering richting de BAG applicatie. **Verbetermaatregelen ten aanzien van Borging proces BGT** De BGT en BAG geometrie kan geïntegreerd in de BGT applicatie worden bijgehouden: eenmalig in winnen, meervoudig gebruik wordt hiermee gefaciliteerd.

< 75% Onvoldoende vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Score	Consequenties score	Verbetermaatregelen
BRO		Het proces BRO is landelijk nog in opbouw en daarmee nog steeds niet volledig.	**Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitseisen BRO** Een kernteam is opgestart. Het team bestaat uit 6 personen afkomstig uit diverse geledingen. **Verbetermaatregelen ten aanzien van Borging proces BRO** Het mandaatregister moet nog worden aangepast.

< 60% onvoldoende vanaf 60% voldoende

Trend score geobasisregistraties

Registratie	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Score 2021	Score 2022
BAG	88%	76%	76%	69%	75%
BGT	97%	100%	100%	100%	100%
BRO	N.v.t.	83%	83%	88%	88%

BAG:

De ingeslagen weg m.b.t. externe ondersteuning gaan we voortzetten en verwachten hiermee de resultaten nog verder te verbeteren. Het BAG-proces is de laatste jaren niet aangepast omdat we in afwachting waren van de omgevingswet, omdat die steeds uitgesteld werd. Momenteel zijn we in de voorbereidende fase om naar de omgevingswet te kunnen, hierdoor zijn alle processen onder de aandacht en worden waar nodig aangepast.

BRO:

Het proces BRO is landelijk nog in opbouw en daarmee nog steeds niet volledig. De score Almelo is met 88% voldoende.

1. Inleiding

1.1 Wettelijke taak

De BAG, BGT en BRO maken onderdeel uit van het overheidsstelsel van basisregistraties. Het bijhouden van deze geobasisgegevens is verplicht voor gemeenten, met inachtneming van de bijbehorende kwaliteitseisen. De BAG bevat gegevens over adressen en gebouwen en deze worden centraal beschikbaar gesteld via de Landelijke Voorziening (BAGLV). Het Kadaster beheert de BAGLV en stelt de gegevens beschikbaar aan de diverse afnemers. Organisaties met een publieke taak, zoals ministeries, waterschappen, politiekorpsen en veiligheidsregio's, zijn verplicht de authentieke gegevens uit de registraties te gebruiken. Doordat de overheid op deze manier gegevens éénmalig inwint en meervoudig gebruikt, vraagt men burgers niet naar de bekende weg.

De BGT is een gedetailleerde (in vaktaal: grootschalige) digitale kaart van heel Nederland. Daarin worden alle objecten als gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen op een eenduidige manier vastgelegd. Het doel van de BGT is de hele overheid gebruik te laten maken van dezelfde basisgegevens over de grootschalige topografie van Nederland.

De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. Momenteel wordt de BRO stapsgewijs voltooid. Per stap bevat deze registratie steeds meer gegevens over de diepe en ondiepe ondergrond. Deze worden geordend op basis van zogeheten ‘registratieobjecten’. In totaal gaat het om ca. 26 registratieobjecten. Voorbeelden van registratieobjecten zijn de grondwatermonitoringsput of het geotechnisch sondeeronderzoek.

Sinds 2020 verantwoordt de gemeente zich via ENSIA ook over informatiebeveiliging en informatie-architectuur van de WOZ-uitvoering aan de toezichthouder Waarderingskamer. Op deze terreinen worden aan systemen voor de WOZ-uitvoering steeds hogere eisen gesteld. Dit komt doordat de werkprocessen voor de bijhouding van informatie in grote mate worden geïntegreerd met geobasisregistraties en de geautomatiseerde systemen in toenemende mate werken met elders bijgehouden gegevens.

Naar verwachting zullen de geobasisregistraties en de WOZ in de komende jaren binnen ENSIA verder samen gaan werken.

1.2 Winstpakkers voor de organisatie

BAG:
De BAG is een belangrijk onderdeel van het stelsel van basisregistraties. In deze basisregistraties zijn de belangrijkste gegevens verzameld die de overheid nodig heeft om haar werk te doen. Denk bijvoorbeeld aan persoonsgegevens, namen en adressen van bedrijven en eigenaren van percelen, WOZ waarden. In verschillende wetten is de kwaliteit van deze gegevens gewaarborgd. Deze registraties zijn essentieel voor een goede dienstverlening van de overheid. Ze zijn van groot belang voor openbare orde en veiligheid, het toekennen van uitkeringen en vergunningen, belastingheffing, afvalinzameling en bestrijding van fraude.

BGT:
Het doel van de BGT is: de hele overheid gebruik laten maken van dezelfde basisgegevens over de grootschalige topografie van Nederland. Als alle overheidspartijen in Nederland werken met dezelfde gegevens, dan zorgt dat voor:

- een betere dienstverlening aan burgers en bedrijven, want de gegevens zijn altijd actueel en betrouwbaar;
- administratieve lastenverlichting, want het kost bedrijven en burgers minder tijd en minder moeite om gegevens aan te leveren;
- een betere samenwerking binnen de overheid, want eenduidige afspraken over gegevens maken eenvoudige uitwisseling mogelijk;
- kostenbesparing, want minder fouten, minder inwinnen en minder communicatieproblemen zorgen voor minder kosten.

BRO:
De BRO maakt onderdeel uit van het stelsel van basisregistraties. Met dit stelsel verbetert de overheid haar dienstverlening door belangrijke gegevens over onder andere personen, bedrijven, gebouwen en de ondergrond binnen de overheid te delen. De gegevens over de ondergrond worden voortaan op één plek beheerd en beschikbaar gesteld, waarna ze veelvuldig gebruikt kunnen worden. Met de BRO ontstaat er eenduidigheid in opslag en uitwisseling van ondergrondgegevens

2. Resultaten

2.1 Resultaten in 2022

De score per basisregistratie is opgebouwd uit drie onderdelen: gegevenskwaliteit, kwaliteitsverbeteringstrajecten c.q. transitie en borging proces. Hieronder is de score aangegeven per geobasisregistratie:

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BAG	Categorie 1: gegevenskwaliteit	72 %
	Categorie 2: proces en organisatie	80 %
	Totaalscore	75 %

Vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BGT	Categorie 1: gegevenskwaliteit	100 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore	100 %

Vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BRO	Categorie 1: gegevenskwaliteit	80 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore	88 %

Vanaf 60% voldoende

BAG:
In het laatste kwartaal van 2022 is (mede door externe ondersteuning) een inhaalslag gemaakt op de achterstand, waarvan de eerste resultaten duidelijk zichtbaar zijn in het kwaliteitsdashboard.

2.2 Trend over meerdere jaren

Trend score geobasisregistraties:

Registratie	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Score 2021	Score 2022
BAG	88%	76%	76%	69%	75%
BGT	97%	100%	100%	100%	100%
BRO	N.v.t.	83%	83%	88%	88%

BAG:
De ingeslagen weg m.b.t. externe ondersteuning gaan we voortzetten en verwachten hiermee de resultaten nog verder te verbeteren. Het BAG-proces is de laatste jaren niet aangepast omdat we in afwachting waren van de omgevingswet, omdat die steeds uitgesteld werd. Momenteel zijn we in ver voorbereide fase om naar de omgevingswet te kunnen, hierdoor zijn alle processen onder de aandacht en worden waar nodig aangepast.

BRO:
Het proces BRO is landelijk nog in opbouw en daarmee nog steeds niet volledig.

3. Verbeterplan

3.1 Maatregelen vorige ENSIA-ronde

Ten aanzien van de BAG
Bijna alle verbetermaatregelen zijn volledig gerealiseerd

Ten aanzien van de BGT
De verbetermaatregelen zijn ongeveer voor de helft gerealiseerd.
De realisatie van de koppeling StUF BAG-BGT is 2021 gerealiseerd, maar werkt nog niet optimaal.
De Centale objectenregistratie is in ontwikkeling om op termijn (2025) data en informatie te kunnen uitwisselen met de Samenhangende Objectenregistratie die vanuit de rijksoverheid verplicht wordt gesteld.

Ten aanzien van de BRO
De verbetermaatregelen zijn slechts gedeeltelijk gerealiseerd. De verbetermaatregelen zijn in 2021 gestart en worden vervolgd in 2022.
In 2021 is gestart met een vanuit de organisatie op te zetten kerngroep om de verbetermaatregelen ter hand te nemen en te komen tot een periodieke evaluatie. Het nieuwe team ID gaat een aantal de basis-, kern en sectorale registraties beheren. Hier valt ook de BRO onder. Elke basisregistratie of kernregistratie kent een proceseigenaar en daarmee een proces. Voor elk proces wordt een jaarlijkse audit ingesteld.
De verantwoordelijkheden zijn nog niet allemaal goed vastgelegd. Het mandaatregister moet nog verder worden aangepast. Een nog aan te stellen gegevensregisseur krijgt de helicopterview om in te grijpen in het proces daar waar nodig en zal samen met de proceseigenaar verantwoordelijkheden en mandaten moeten regelen.

3.2 Nieuwe verbetermaatregelen

BAG:

Vanaf 1-2-2023 is er een samenwerkingsportaal tussen gemeente en GBTwente (WOZ-uitvoeringsorganisatie waarbij er een continue monitoring is van de gegevens in beide registraties, waarbij de verschillen onderzocht worden. Het BAG-Geo-koppelvlak gaan we opnieuw in gebruik nemen, hierdoor worden inconsistenties tussen BAG en BGT automatisch opgelost

Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitseisen BAG

Middels externe inhuur worden de processen momenteel geactualiseerd en geborgd. Daarnaast wordt er actief deelgenomen aan het regionaal BAG overleg Twente.

Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitsverbeteringstrajecten BAG

Middels externe inhuur worden de processen momenteel geactualiseerd en geborgd. We zijn met GBTwente (belastingsamenwerking) bezig met ontwikkelen van een interne terugmeldvoorziening.

Verbetermaatregelen ten aanzien van Borging proces BAG

Middels externe inhuur worden de processen momenteel geactualiseerd en geborgd.

BGT:

Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitseisen BGT

Ten aanzien van het onderdeel kwaliteitseisen wordt een koppeling tot stand gebracht tussen StUF BAG-BGT. StUF-Geo BAG BGT is een op StUF (Standaard Uitwisseling Formaat) -gebaseerde berichtenstandaard voor de uitwisseling van de gegevens tussen de registraties van BAG en BGT. Het doel van deze uitwisseling is het consistent houden van deze registraties v.w.b. overeenkomstige gegevens. De koppeling is eind december 2021 aangebracht. De uitwisseling van de gegevens tussen de registraties van BAG en BGT wordt verder geoptimaliseerd door middel van een op StUF-gebaseerde berichtenstandaard.

Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitsverbeteringstrajecten BGT

Mutaties in de Geo-applicatie aan de BAG geometrie leiden automatisch tot een GeometrieLevering richting de BAG applicatie.

Verbetermaatregelen ten aanzien van Borging proces BGT

De BGT en BAG geometrie kan geïntegreerd in de BGT applicatie worden bijgehouden: eenmalig in winnen, meervoudig gebruik wordt hiermee gefaciliteerd.

BRO:

Verbetermaatregelen ten aanzien van Kwaliteitseisen BRO

Een kernteam is opgestart. Het team bestaat uit 6 personen afkomstig uit diverse geledingen.

Verbetermaatregelen ten aanzien van Borging proces BRO

Het mandaatregister moet nog worden aangepast.